

Katedra informatiky
Přírodovědecká fakulta
Univerzita Palackého v Olomouci

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Prolamování CAPTCHA zabezpečení

2019

Bc. Kamil Hanus

Vedoucí práce: Mgr. Martin
Trnečka, Ph.D.

Studijní obor: Aplikovaná informatika,
prezenční forma

Bibliografické údaje

Autor: Bc. Kamil Hanus
Název práce: Prolamování CAPTCHA zabezpečení
Typ práce: diplomová práce
Pracoviště: Katedra informatiky, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci
Rok obhajoby: 2019
Studijní obor: Aplikovaná informatika, prezenční forma
Vedoucí práce: Mgr. Martin Trnečka, Ph.D.
Počet stran: 29
Přílohy: 1 CD/DVD
Jazyk práce: český

Bibliographic info

Author: Bc. Kamil Hanus
Title: Breaking the CAPTCHA
Thesis type: master thesis
Department: Department of Computer Science, Faculty of Science, Palacký University Olomouc
Year of defense: 2019
Study field: Applied Computer Science, full-time form
Supervisor: Mgr. Martin Trnečka, Ph.D.
Page count: 29
Supplements: 1 CD/DVD
Thesis language: Czech

Anotace

Ukázkový text závěrečné práce na Katedře informatiky Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, který je zároveň dokumentací stylu pro text práce v $\text{\LaTeX}$. Zdrojový text v $\text{\LaTeX}$ je doporučeno použít jako šablonu pro text skutečné závěrečné práce studenta.

Synopsis

Sample text of thesis at the Department of Computer Science, Faculty of Science, Palacký University Olomouc and, at the same time, documentation of the $\text{\LaTeX}$ style for the text. The source text in $\text{\LaTeX}$ is recommended to be used as a template for real student's thesis text.

Klíčová slova: styl textu; závěrečná práce; dokumentace; ukázkový text

Keywords: text style; thesis; documentation; sample text

Děkuji trpělivým.

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně příloh vypracoval/a samostatně a za použití pouze zdrojů citovaných v textu práce a uvedených v seznamu literatury.

datum odevzdání práce

podpis autora

Obsah

1	Úvod	7
2	Captcha	8
2.1	Historie	8
2.2	Druhy kódů	8
2.3	Možnosti prolamování	11
3	Captcha Breaker	13
3.1	Použité technologie	14
3.2	Uživatelská část	15
3.3	Administrační rozhraní	16
3.4	Podporované grafické operace	18
3.5	Extrakce symbolů	22
3.6	Tvorba klasifikátoru	23
3.7	Další vývoj	23
	Závěr	25
	Conclusions	26
A	Obsah přiloženého CD/DVD	27
	Seznam zkratk	28
	Literatura	29

Seznam obrázků

1	Příklad obrázku, které generovala služba reCAPTCHA (verze 1) obsahující text „Chomsky fake“	9
2	Příklady CAPTCHA vyžadující označení specifických objektů. . .	10
3	Varianta GeeTest Slide používaná na webu binance.com	10
4	Příklady CAPTCHA vyžadující minimální interakci s uživatelem.	11
5	Rozpoznání kódu.	16
6	Konfigurace extrakce symbolů z datasetu.	18
7	Vlevo původní obrázek, vpravo po transformaci do stupňů šedi. .	19
8	Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci operace oříznutí. . . .	19
9	Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci Otsova prahování. . . .	19
10	Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci inverze.	19
11	Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci uživatelského prahování v rozsahu 0 – 50.	20
12	Vlevo původní obrázek, vpravo po odstranění spojitých ploch. . .	20
13	Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci morfologické eroze. . .	21
14	Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci morfologické dilatace. .	21
15	Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci morfologického uzavření.	22
16	Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci morfologického otevření.	22

Seznam tabulek

1	URL endpointy pro globální namespace	16
2	Argumenty operace oříznutí.	19
3	Argumenty uživatelského prahování.	20
4	Argumenty morfologických operací.	21
5	Argumenty operace škálování.	22

1 Úvod

V posledních letech urazila technologie strojového učení a umělé inteligence velký posun vpřed. Ačkoliv historie vzniku termínu strojové učení sahá do 60. let 20. století, masová adaptace nastává až v posledních několika letech, kdy se lze s pojmy umělá inteligence či AI (z anglického *artificial intelligence*) ¹. Můžeme se domnívat, že jistou spojitost s nárůstem zájmu o strojové učení má i zpřístupnění open-source nástrojů, umožňujících snadnou aplikaci příslušných algoritmů, široké veřejnosti ².

Cílem této diplomové práce je rozšíření autorových znalostí v oblasti umělé inteligence. Jako vhodný problém na kterém lze demonstrovat potenciál strojového učení se naskýtá prolamování CAPTCHA zabezpečení. Aktuálně dostupné nástroje strojového učení poskytují elegantní způsob jak prolamovat klasické CAPTCHA zabezpečení. Zřejmě proto lze pozorovat vývoj nových typů CAPTCHA zabezpečení, které využívají některé prvky umělé inteligence. Diplomovou práci lze rozdělit do dvou částí – první se zabývá samotným problémem CAPTCHA zabezpečení, jeho historií a možným prolamováním. Druhá popisuje aplikaci nazvanou CaptchaBreaker, která popisuje možnost jak lze v rozumném čase řešit problém dekodování některých typů CAPTCHA kódů.

---

¹https://trends.google.com/trends/explore?date=all&q=%2Fm%2F01hyh__

²https://trends.google.com/trends/explore?date=all&q=%2Fm%2F01hyh__,%2Fg%2F11gd3905v1,%2Fg%2F11bwp1s2k3,%2Fg%2F11c1r2rvnp

2 Captcha

2.1 Historie

Za akronymem CAPTCHA je skryt anglický text „**C**ompletely **A**utomated **P**ublic **T**uring test to tell **C**omputers and **H**umans **A**part“. Obecně je principem testu vygenerování určitého typu dotazu a následné ověření odpovědi. Typicky se technologie využívá ve formulářích webových stránek. Na základě verifikace odpovědi je rozhodnuto, zda systém komunikuje s reálným uživatelem nebo robotem. Některé zdroje [1] uvádějí pouze přepis textu z deformovaného obrazu do vstupního pole, což lze považovat za zavádějící, jelikož existuje několik dalších variant.

Důvod pro užívání takové ochrany je prostý. Pokud je umožněno na web zaslat libovolné požadavky bez omezení (například příspěvky do diskuzních fór, zakládání uživatelských účtů, pokusy o přihlášení, atd.), lze očekávat využití příležitosti útočníkem, který začne systém zahlcovat s úmyslem zamezit přístupnosti či šíření spamu. Ovšem je nutné mít na paměti, že nutnost prokazovat svou autentičnost je pro uživatele snížením komfortu. Proto se objevují technologie které se snaží omezit interakci s uživatelem na minimum.

Zajímavým použitím technologie byla digitalizace archivu článků deníku The New York Times či literárních děl společností Google [2]. Slova, která nebylo možné strojově rozpoznat s dostatečnou přesností byla dekodována s použitím nástroje reCAPTCHA. Metoda spočívala vždy v zobrazení obrázků dvou slov v kódu, přičemž u jednoho z nich byl známý jeho obsah. Pokud uživatel zadal správně známou část, o druhé také uvažovalo že je zadaná správně. Samozřejmě takové řešení by bylo příliš naivní a proto lze usuzovat, že za popsáním procesem existuje ještě další ověřovací mechanismus, který porovnává odpovědi uživatelů pro konkrétní slova a přiřadí jim váhu dle jejich výskytu.

2.2 Druhy kódů

Leetspeak

Na úvod je vhodné zmínit tzv. *leetspeak*³. V raných fázích internetu se jednalo o přepis znaků, které s užitím jisté míry představivosti tvořily smysluplný text (např. *N04m* jako ekvivalent slova *Noam*), avšak pro útočníka bez znalosti generujícího mechanismu bylo obtížné automatizovat vyplňování kontrolních otázek, respektive sledovat klíčová slova v komunikaci. Ochranu pomocí *leetspeak* bylo možné potkat např. na některých IRC⁴ kanálech.

Jednoduchá otázka

Velmi triviální metodou, kterak lze implementovat CAPTCHA zabezpečení, je použít jednoduchou textovou hádanku. Jedná se například o otázku typu *Jaký*

³<https://en.wikipedia.org/wiki/Leet>

⁴https://cs.wikipedia.org/wiki/Internet_Relay_Chat

je dnes den? očekávající na vstupu jednoslovný název dne v týdnu. Obdobně lze hovořit o jednoduchých matematických otázkách *Kolik je 4 krát 6?*. Reálné využití popisuje [3]. V případě, že není použit sofistikovaný nástroj generující nové druhy otázek je řešení tohoto zabezpečení triviální. Vyvine-li útočník dostatečné úsilí, po několika vygenerování různých otázek lze popsat gramatiku CAPTCHA schématu. Naivním řešením je zkonstruovat mapovací tabulku jednotlivých slov na funkce, se navzájem aplikují. Vzhledem ke konečnosti generovaných výrazů je však možné, že vytvoření formální gramatiky popisující jazyk CAPTCHA schématu a následné vytvoření překladače by mělo větší úspěšnost. Vzhledem k velmi nízkému rozšíření (odkaz) tohoto typu zabezpečení však lze usuzovat, že takové úsilí vyvine zanedbatelný počet útočníků. (přesunout možnost prolomení do jiné kapitoly)

Zkreslený text

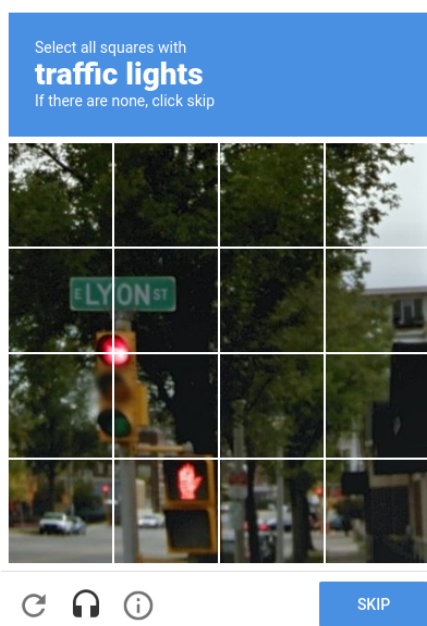
Stále běžně se vyskytujícím typem CAPTCHA zabezpečení je přepis textu z deformovaného obrazu uživatelem. Předpokládá se, že bot není schopný vlivem zkreslení provést extrakci jednotlivých symbolů z obrazu. Ztížit čtení obrazu je možné mnoha způsoby - rozostřením textu, spojením jednotlivých znaků, vložením zkreslujících křivek, vynecháním malých částí znaků, atd. V další kapitole se diplomová práce zaměřuje právě na možnost prolomení typů CAPTCHA využívají zkreslování textu v obraze.

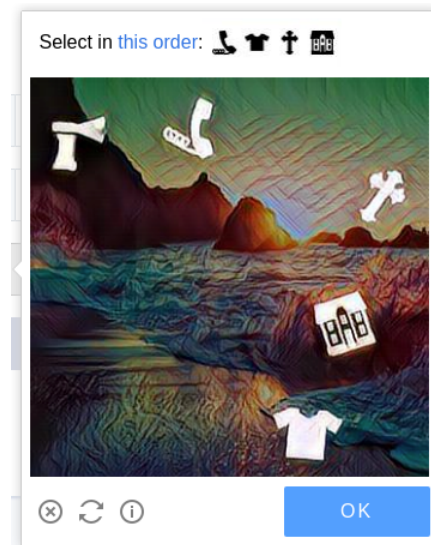
Obrázek 1: Příklad obrázku, které generovala služba reCAPTCHA (verze 1) obsahující text „Chomsky fake“.

Identifikace objektů v obraze

Uživatelsky komfortnějším přístupem, jak rozlišit člověka od počítače, je zobrazit uživateli množinu různých obrázků a požadovat výběr pouze těch, které obsahují nějaký předmět. Zaměříme-li se na technologii Google reCaptcha [odkaz], lze pozorovat dva přístupy k tomuto problému. První variantou je zobrazit uživateli 9 obrázků, ze kterých je například vyžadován výběr pouze těch obsahující dopravní značky. Druhý přístup je segmentace obrazu do několika částí a vyžadování výběru pouze těch, které obsahují určitý objekt (například auto). Využití využití podobného přístupu se také využívá k monetizaci obsahu majitelů webů, jelikož existují technologie [odkaz] používající CAPTCHA jako inzertní plochu.

(a) Výběr dlaždic obsahujících semafor.

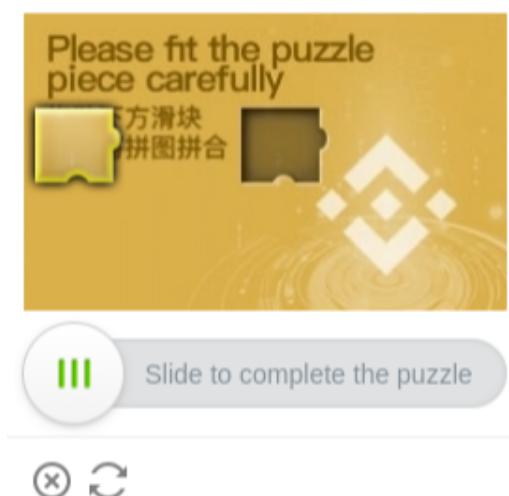

(b) Výběr objektů v daném pořadí.

Obrázek 2: Příklady CAPTCHA vyžadující označení specifických objektů.

Skládání puzzle

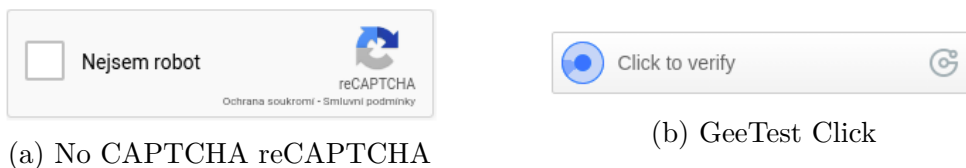
Další variantou CAPTCHA technologie pracující s obrazem nazvěme skládáním puzzle (společnost *GeeTest* 5 používá anglický název „slide“). Přístup spočívá v přesunu části obrazu ve tvaru dílku puzzle zpět na své původní místo pomocí posuvníku. Během procesu ověření je sledováno několik faktorů ovlivňujících vyhodnocovací proces, například doba posuvu, cesta myši, doplňky webového prohlížeče.

Obrázek 3: Varianta GeeTest Slide používaná na webu binance.com

noCAPTCHA

Ve snaze snížit interakci s uživatelem na minimum a tím i zvýšit komfort užívání webových stránek byly vyvinuty tzv. *noCAPTCHA* typy. Příkladem takového přístupu budiž *No CAPTCHA reCAPTCHA* či *GeeTest Click*, kdy je po návštěvníkovi vyžadován pouze klik na tlačítko. Stejně jako u předchozího typu dochází k vyhodnocování údajů o uživateli (cesta myši, doba kliku, ...) a v případě nedostatečné jistoty je zobrazena složitější výzva.

Obrázek 4: Příklady CAPTCHA vyžadující minimální interakci s uživatelem.

Audio CAPTCHA

Zabezpečení pomocí textové/obrazové kontrol má nevýhodu v obtížném vyplňování osobami se zrakovým postižením. Právě proto je vhodné takovým uživatelům nabídnout alternativní možnost (ikonu obecně užívanou pro audio lze nalézt v 1 nebo 2a) ověření, aby mohli využívat chráněné služby. Často se tomu děje pomocí tzv. audio CAPTCHA, kdy jsou v nahrávce zakódovány znaky abecedy a uživatel je vyzván k jejich přepisu. V audionahrávkách lze nalézt jisté metody zkreslující zvuk, aby bylo možné předejít automatizovanému zpracování.

2.3 Možnosti prolamování

Nalezení chyby v implementaci

Triviálním způsobem prolomení CAPTCHA kódů je využít chyby v implementaci generování výzev. Uživatel, který si říká Ak1T4, popisuje [4] vložení zahashované hodnoty odpovědi do formuláře spolu s typem obrázkové CAPTCHA. Využitím vhodných nástrojů a rainbow tabulek (tabulka obsahující dva sloupce - plain text a příslušnou hash) je možné s odpovídajícím HW nalézt rychle správnou odpověď.

Outsourcing rozpoznání

Stále používanou variantou automatického rozpoznávání CAPTCHA kódů je pronájem služeb třetích stran⁵⁶. Jde o webové služby, které typicky prostřednictvím svého API nabízejí placejícím zákazníkům rozpoznání reálným pracovníkem. Výhodou rozpoznání člověkem je adaptace na možné změny v typu zabezpečení zaručující zachování míry úspěšnosti. Avšak morálně pochybným faktem

⁵<https://anti-captcha.com>

⁶<https://2captcha.com>

je, že tyto služby využívají pracovníky z rozvojových zemí (například Venezuely, Indonésie, Vietnamu, ...), kteří jsou ohodnoceni velmi nízkou mzdou (hodinová sazba se uvádí v rozpětí 0.2 USD až 0.8 USD).

Strojové učení

V závěru se dostáváme k metodám, které jsou z informatického pohledu zajímavé. Díky pokroku oboru strojového učení a kvalitě softwaru umožňujícího s technikami oboru pracovat je možné nechat vykonat práci rozpoznání CAPTCHA, kterou prováděl v předchozím odstavci lidský pracovník, strojem. Techniky se zejména liší v přístupu, jaké druhy kódů lze rozpoznávat. Zatímco [5] se snaží o vytvoření univerzálního algoritmu pokrývajícího co největší množství CAPTCHA kódů, [6] naopak přistupuje k problému minimalisticky a jednoduchou metodou rozpoznává konkrétní typy kódů.

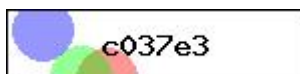
3 Captcha Breaker

Cílem diplomové práce je kromě stručného úvodu do problematiky CAPTCHA zabezpečení také demonstrace možnosti jeho prolamování. Jako vhodný typ se jeví rozpoznání zkresleného textu v obraze. Jelikož hlavní inspirace pocházela z [6], některé typy CAPTCHA vybrané k prolomení byly shodné, aby bylo možné porovnat úspěšnost odlišných postupů rozpoznání extrahovaných symbolů. Aplikace demonstruje prolamování na typech CAPTCHA vyskytujících se na webech:

adiseet.mfcr.cz Daňový portál Finanční správy České republiky.

kamody.cz Zástupce typického internetového e-shopu.

mojedatovaschranka.cz Portál určený pro elektronickou komunikaci s úřady.⁷

telerik.com Framework platformy ASP.NET využívaný miliony webů.

ulozto.cz Populární služba pro sdílení souborů.

Jelikož je uživatelská příprava datasetu poměrně náročný úkol, kromě zmíněného algoritmu byla vytvořena webová aplikace, která umožňuje spustit průvodce tvorby datasetu nebo klasifikátoru. Zároveň je na stejném webu možné zkusit rozluštit známé typy CAPTCHA schéma.

⁷V průběhu tvorby diplomové práce došlo k zásadní aktualizaci webové aplikace <https://mojedatovaschranka.cz> a původní CAPTCHA zabezpečení bylo nahrazeno technologií Google reCAPTCHA.

3.1 Použité technologie

Python

Populární interpretovaný jazyk podporující různá programovací paradigmatata. Jde se o jeden z nejpůlárnějších jazyků dnešní doby ⁸, zároveň v oblasti strojového učení poskytuje všechny potřebné knihovny. Nevýhodou jazyka je obtížnost paralelního zpracování dat, což je řešeno knihovnami třetích stran.

Flask

Flask je microframework určený pro tvorbu webových aplikací napsaný v jazyce Python. Samotné jádro frameworku v základu obsahuje s nadsázkou pouze nástroje pro směrování požadavků a šablonovací systém Jinja. Vyžadujeme-li funkcionality navíc (jako například práci s DB, ORM mapování, validaci formulářů nebo autentizaci požadavků), je nutné doinstalovat patřičný modul. Framework se tedy snaží být minimalistický a je pouze na uvážení vývojáře, jaké moduly k jádru frameworku dodá.

PostgreSQL

Pro perzistentní uložení informací bylo nutné zvolit některý z relačních databázových systémů. V aplikaci bylo zvoleno PostgreSQL, zejména kvůli jeho popularitě a ověřené podpoře JSON sloupců.

Celery

Důležitým vlastností pro některé aplikace je možnost vykonávat některé operace asynchronně. K tomu lze v případě Flasku, respektive Pythonu obecně použít například Celery. Jedná se distribuovaný systém sloužící pro zpracování zasílaných zpráv, které předávány skrze nějakého z podporovaných prostředníků, tzv. brokerů. I když primárně míří na zpracování v reálném čase, podporuje například zařazení obdržených zpráv do fronty a jejich sekvenční zpracování.

Knihovna umožňuje spustit libovolnou Python metodu jako úlohu v separátním vlákně, je-li obalena dekorátorem `@celery.task`. V aplikaci je takové chování využito k předání informací o klasifikátoru, který je potřeba natrénovat.

RabbitMQ

Jako broker pro komunikaci s Celery byl použit RabbitMQ. Jedná se o úložiště pracující primárně v operační paměti, nicméně lze jej nakonfigurovat tak, aby ukládal data na pevný disk a po restartu zařízení byl schopen obnovit svůj stav.

---

⁸<https://insights.stackoverflow.com/survey/2019>

PyTorch

Open-source knihovna zaměřená na strojové učení v jazyce Python. Byť se jedná o volbu méně populární než například TensorFlow ⁹, pro potřeby vyvinuté aplikace je plně dostačující.

jQuery

jQuery je již několik let nejpoužívanější javascriptovou knihovnou ¹⁰ vůbec. Mezi její silné stránky patří snadná manipulace s DOM nebo obsluha AJAX requestů. Těchto vlastností využívá zejména průvodce tvorbou datasetu v administrační části aplikace.

Bootstrap

Spolu s jQuery tvoří CSS knihovna Bootstrap základ velkého množství webů. Programátor je s jejím použitím odstíněn od nutnosti stylovat prvky webové stránky a je možné se více soustředit na samotný vývoj backendu.

3.2 Uživatelská část

Část aplikace dostupná neautorizovanému uživateli obsahuje výčet známých typů CAPTCHA kódů, které je možné prolomit spolu s formulářem pro nahrání uživateleova obrázku. Po výběru obrázku k prolomení a příslušného klasifikátoru je možné zaslat dotaz na server, který z obrázku dekoduje znaky pomocí vybraného klasifikátoru, což je řešeno asynchronním dotazem na backend aplikace. Nastane-li chyba, je uživateli zobrazena příslušná hláška. V případě úspěšného rozpoznání pouze obsah zasláního obrázku.

Zaslaný dotaz obsahuje pouze dva parametry - ID klasifikátoru a obrázek zakódovaný do Base64. Jakmile server obdrží požadavek, nejprve zkontroluje existenci klasifikátoru. Pokud přijal špatnou hodnotu, informuje o takové situaci uživatele chybovou odpovědí. Následně jsou z vstupního obrázku extrahovány jednotlivé symboly dle konfigurace datasetu zvoleného klasifikátoru. V posledním kroku jsou extrahované symboly předány klasifikátoru k rozpoznání. V odpovědi je poté předána dekodovaná hodnota.

---

⁹<https://towardsdatascience.com/deep-learning-framework-power-scores-2018-23607ddf297a>

¹⁰https://w3techs.com/technologies/overview/javascript_library/all

CaptchaBreaker

Select image

15964.png

☒

eet

☐

radcaptcha

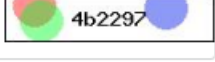
☐

ulozto

☐

kamody

☐

datovka

Submit

Recognized code is 15964.

Obrázek 5: Rozpoznaný kód.

```
{
  "message":
  "Unknown classifier",
  "status":
  "error"
}
```

Chybová odpověď

```
{
  "message":
  "15964",
  "status":
  "success"
}
```

Odpověď v případě rozpoznání znaků

URL	metoda	význam
/	GET	domovská stránka uživatelské části
/decode/	POST	AJAX dekodování CAPTCHA

Tabulka 1: URL endpointy pro globální namespace

3.3 Administrační rozhraní

Část webu dostupná pouze administrátorovi je dostupná na URL /dashboard. Všechny dotazy přicházející na adresy v tomto jmenném prostoru musejí být autentizovány. Jelikož jde pouze o demonstrativní webovou aplikaci, není zde řešen přístup více uživatelů, případně různé víceúrovňové kontroly přístupu. Přihlašovací údaje jsou kontrolovány vůči konstantám APP_USERNAME, respektive

APP_PASSWORD v konfiguračním souboru aplikace. Bezpečnost takového přístupu lze dále zvýšit například restrikcí IP adres u dotazů přicházející na chráněné endpointy v konfiguraci použitého aplikačního serveru.

Nástěnka **/dashboard/overview/**

Na nástěnce jsou zobrazeny statistiky příchozích dotazů na rozpoznání CAPTCHA obrázků a počtu datasetů, resp. klasifikátorů. Existují-li navíc klasifikátory, které se momentálně trénují, jsou na nástěnce zobrazeny informace o stavu procesu. Kromě názvu klasifikátoru je zobrazeno pořadí aktuální iterace, respektive informace o fázi verifikace. Data o trénovaných klasifikátorech jsou pravidelně aktualizována v intervalu 5 vteřin pomocí AJAX dotazů. Po natrénování klasifikátoru je informace i něm z nástěnky odstraněna.

Nahrání datasetu **/dashboard/datasets/new/**

Proces nahrání datasetu je zahrnut v jednoduchém průvodci. Administrátor je nejprve vyzván k vybrání ZIP archivu se vzorovými CAPTCHA obrázky. Následně je mu umožněno přiřadit jednotlivým obrázkům texty, které jsou v nich obsaženy. V případě vynechání tohoto kroku se význam textů určuje podle názvu souborů. V posledním kroku je konfigurace grafických operací 6, které zkonvertují vstupní obraz do podoby vhodné pro extrahování symbolů. Jakmile je administrátor spokojený s výsledkem, odešle dataset na server a je přesměrován na stránku s jeho detaily.

Zobrazení datasetu **/dashboard/datasets/:id/**

Jakmile je dataset nahrán na server, je administrátor přesměrován na stránku s jeho detaily. V horní části stránky jsou zobrazeny informace o času vytvoření, obsažených znacích a celkovém počet rozpoznaných symbolů. Následuje výpis nahraných obrázků spolu se zobrazením extrahovaných symbolů. V poslední části je vypsaná konfigurace extrakce ve formátu JSON.

Tvorba klasifikátoru **/dashboard/classifiers/new/**

Formulář konfigurace klasifikátoru je parametrizován šesti vstupy - názvem klasifikátoru, zdrojovým datasetem, maximálním počtem iterací, velikostí *learning rate*, velikostí *momentum* a případným nastavením křížové validace. Po odeslání požadavku na vytvoření klasifikátoru je samotná fáze trénování spuštěna v asynchronním procesu na pozadí a administrátor je přesměrován na nástěnku, kde vidí průběžně aktualizované informace o trénování klasifikátoru.

Detaily klasifikátoru **/dashboard/classifiers/:id/**

Stránka zobrazuje detaily konfigurace klasifikátoru spolu s informacemi o hodnotě ztrátové funkce z jednotlivých iterací trénování neuronové sítě. Požadoval-li

[logout](#)

CaptchaBreaker

[Overview](#) [Datasets](#) [Classifiers](#)

New dataset

Character extraction

Example image

Characters in captcha

Available operations

- Area Filter
- Crop
- Custom threshold
- Grayscale
- Inverse
- Morphological closing
- Morphological dilation
- Morphological erosion
- Morphological opening
- Otsu's threshold
- Scale

Selected operations

- Grayscale
- Otsu's threshold
- Inverse
- Morphological opening

kernel_size:
 iterations:
 kernel_shape:

Previews

Original

Grayscale

ThresholdOtsu

Inverse

Opening

Extracted

Made with by Kamil Hanus.
[dashboard](#)

Obrázek 6: Konfigurace extrakce symbolů z datasetu.

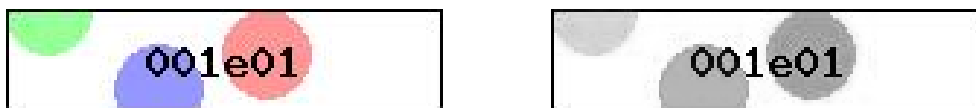
administrátor také spuštění křížové validace, jsou vypsány úspěšnosti každé iterace validace.

3.4 Podporované grafické operace

Aplikace momentálně podporuje několik grafických operací, které slouží k přípravě obrazu ze kterého jsou extrahovány jednotlivé symboly. Architektura aplikace je navržena tak, že jsou jednotlivé třídy grafických operací automaticky převoditelné do HTML kódu včetně svých argumentů. Zároveň implementují vlastní (de)serializaci, což umožňuje snadnou rozšiřitelnost webového průvodce tvorbou datasetu.

Stupně šedi (Grayscale)

Operace převádějící obraz z RGB spektra do stupňů šedi.

Obrázek 7: Vlevo původní obrázek, vpravo po transformaci do stupňů šedi.

Oříznutí (Crop)

V některých případech obsahuje vstupní obraz rámeček, který bez odstranění způsobuje selhání algoritmu nalezení největších ploch. Z toho důvodu byla přidána možnost oříznout vstupní obraz rovnoměrně ze všech stran.

Název argumentu	typ	význam
size	Integer	velikost ořezu

Tabulka 2: Argumenty operace oříznutí.

Obrázek 8: Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci operace oříznutí.

Otsovo prahování (Otsu's threshold)

Otsovo prahování se používá k automatickému převodu obrazu z odstínů šedi do binární černobílé podoby. Interně Otsovo prahování analyzuje histogram vstupního obrazu, dle kterého určuje následné rozdělení na popředí/pozadí obrazu.

Obrázek 9: Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci Otsova prahování.

Inverze (Inverse)

Inverze v aplikaci slouží k záměně popředí/pozadí obrazu. V některých případech užití Otsova prahování totiž dojde k jevu, kdy je část obrazu která je hledaná v segmentačním algoritmu označena jako pozadí. Jelikož je na vstupu očekávaný binární obraz, operace je implementována jako bitová negace.

366bcd

366bcd

Obrázek 10: Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci inverze.

Uživatelské prahování (Custom threshold)

Operace uživatelského prahování slouží k definování rozsahu hodnot pixelů, které jsou následně označeny jako popředí/pozadí a podle kterých je vstupní obraz převede do binární podoby. Operace je užitečná u typů CAPTCHA schémat, kdy je potřeba zachovat pouze části obrazu určité barvy. V případě použití Otsova prahování může totiž dojít k zachování nežádoucího šumu.

Název argumentu	typ	význam
lower_bound	Integer	spodní hranice hodnot popředí
upper_bound	Integer	horní hranice hodnot popředí

Tabulka 3: Argumenty uživatelského prahování.

Obrázek 11: Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci uživatelského prahování v rozsahu 0 – 50.

Odstranění spojitých ploch (Area Filter)

Jedná se o pomocnou operaci jejímž cílem je komfortnější práce s průvodcem tvorby datasetu. Operace odstraní plochy obrazu, které mají svou plochu menší než je uživatelem definovaná velikost, případně je jejich výška menší než definované velikost. Důsledkem je odfiltrování šumu z obrazu bez nutnosti použití morfologických operací, které by mohly s příliš vysokými argumenty nevhodně poškodit obraz.

Obrázek 12: Vlevo původní obrázek, vpravo po odstranění spojitých ploch.

Morfologické transformace

Před samotným výčtem morfologických operací je vhodné zmínit, o jaký proces se jedná. Morfologická operace očekává na vstupu dva argumenty – obrázek a strukturální element (také nazývaný jádro). Pro zjednodušení uvažujme pouze binární obrázky, ačkoliv lze operace zobecnit také na barevné. Jádro i obrázek lze vyjádřit jako matice (v aplikaci je vždy použita čtvercová matice) s hodnotami z množiny 0, 1. Jádro je posouváno nad jednotlivými pixely vstupního obrázku, jejíž hodnotu mění dle dále popsanych vlastností. Samotné jádro může mít tvar

a) kříž b) kruh nebo c) čtverec. Zmíněné tvary pro jádro velikost 5×5 jsou vyobrazeny níže.

$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

Zároveň mají všechny morfologické operace shodné argumenty.

Název argumentu	typ	význam
kernel_size	Integer	velikost jádra $2 * kernel\_size + 1$
iterations	Integer	počet iterací operace
kernel_shape	ENUM	tvar jádra

Tabulka 4: Argumenty morfologických operací.

Morfologická eroze (Morphological erosion)

Hodnota pixelu pod středem jádra zůstává zachována, jsou-li všechny pixely pod nenulovými body jádra také nenulové. V tomto případě dochází k odfiltrování šumu, vyhlazení hran a odstranění hrany obrazu.

Obrázek 13: Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci morfologické eroze.

Morfologická dilatace (Morphological dilation)

Dilatace představuje opačnou operaci k erozi. Hodnota pixelu pod středem jádra zůstává zachována, je-li alespoň jeden pixel pod nenulovými body jádra také nenulový. Dochází k rozšíření hran obrazu, případně zaplnění mezery mezi blízkými částmi obrazu.

Obrázek 14: Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci morfologické dilatace.

Morfologické uzavření (Morphological closing)

Dilatace následovaná erozí. Nejprve jsou okraje obrazu rozšířeny a zaplněny případné mezery, poté obraz eroduje a zmenší okraje na původní velikost.

Obrázek 15: Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci morfologického uzavření.

Morfologické otevření (Morphological otevření)

V posledním případě jde o erozi následovanou dilatací. Po odfiltrování šumu a vyhlazení hran okraje obrazu dilatují do původních hodnot.

Obrázek 16: Vlevo původní obrázek, vpravo po aplikaci morfologického otevření.

Škálování (Scale)

Operace zvětšující obraz celočíselným koeficientem. Jelikož mají morfologické operace v některých situacích na obrázcích s příliš nízkým rozlišením příliš destruktivní charakter, je vhodné vstupní obrázek zvětšit a provést několik iterací dané operace.

Název argumentu	typ	význam
scale_ratio	Integer	koeficient škálování

Tabulka 5: Argumenty operace škálování.

3.5 Extrakce symbolů

Extrakce symbolů se provádí nad obrázky z uživatelem nahraného archivu podle předem dané konfigurace s využitím grafických operací, které připraví vstupní obraz do vhodné podoby. Výsledkem jsou extrahované jednotlivé znaky do unifikovaného rozměru 20×20 pixelů.

Data: this text

Result: how to write algorithm with $\text{\LaTeX}$ 2e initialization;

while *not at end of this document* **do**

    read current;

if *understand* **then**

        go to next section;

        current section becomes this one;

else

        go back to the beginning of current section;

end

end

Algorithm 1: Extrakce datasetu.

3.6 Tvorba klasifikátoru

Konvoluční neuronová síť

- momentum
- learning rate

V této fázi máme extrahovány jednotlivé symboly z CAPTCHA obrázků o normovaném rozměru 20×20 pixelů. V posled

3.7 Další vývoj

Jak je patrné již z popisu aplikace, ultimativní nástroj pro lámání CAPTCHA kódů, byť pouze obrázkových, nebyl vytvořen. Implementace následujících funkcionalit, zejména v administračním rozhraní, by výrazně zlepšila komfort užívání a zřejmě i praktičnost systému jako celku.

Upozornění na chybně klasifikované znaky

Na stránce zobrazující detaily klasifikátoru se naskýtá možnost zobrazit chybně klasifikované obrázky. Taková chyba může nastat zejména v následujících třech případech:

- Příliš podobné znaky (číslice 0 versus písmeno O).

- Algoritmus pro extrakci symbolů na výstupu nevrátí celý znak, ale např. pouze jeho část.
- Symbol byl ručně chybně označen a klasifikátor jej rozpoznává správně.

Změna označení již nahraných obrázků

Během procesu vytváření datasetu musí administrátor nahrát ZIP archiv obsahující obrázky jejichž název odpovídá CAPTCHA kódu, nebo je procesem označení obrázků proveden před uploadem na server. V obou případech však závisí jen a pouze na lidském faktoru, zda bude obrázku přiřazen správný nebo chybný text. Z toho důvodu je vhodné umožnit změnu označení obrázku, resp. samotného symbolu.

Odstranění některých znaků

Druhá chyba z prvního odstavce popisuje nesprávné rozpoznání symbolu v CAPTCHA obrázku. Tomu je možné předejít úpravou parametrů extraktoru, což však může mít za následek horší rozpoznávací schopnosti symbolů v datasetu jako celku. Abychom zamezili trénování klasifikátoru na chybných datech, je vhodnější poskytnout možnost odebrat jednotlivé symboly z datasetu, které byly špatně rozpoznány.

Volba z více klasifikátorů

V současné době systém používá jako klasifikátor konvoluční neuronovou síť se dvěma konvolučními vrstvami. taková konfigurace nemusí vyhovovat všem rozpoznávaným typům CAPTCHA obrázků. Rovněž pro účely porovnání úspěšnosti různých klasifikátorů je rozumné přidat možnost volby.

Klasifikátor používající více datasetů

K dalšímu zlepšení rozpoznávání by mohlo také vést trénování klasifikátoru znaky z více zdrojů. Kromě primárního datasetu, který udává i proces extrakce symbolů, by k jeho množině znaků byly přidány ty symboly s odpovídající hodnotou ze zvolených datasetů. Tím by se docílilo rozpoznání transformací, které v trénovací množině symbolů nebyly prve zahrnuty.

Závěr

Vyvinutá webová aplikace úspěšně prolamuje některé typy známých CAPTCHA kódů. Existuje však mnoho prostoru pro další vývoj, který by usnadnil rozpoznávání dalších typů zabezpečení. Retrospektivně je však vhodné zmínit, že volba frameworku Flask se zdá být velice nešťastná vzhledem k ne příliš pohodlné práci s objektově-relačním mapováním. Přepsání webové aplikace například do Ruby on Rails se zachováním části obstarávající strojové učení v jazyce Python by mohlo být optimálnější pro snadnou udržitelnost aplikace.

Conclusions

Developed web application successfully breaks certain types of known CAPTCHA codes. However there is many possibilities of further development, which would make recognizing of other security types easier. Also it is worth mentioning that retrospectively the choice of the Flask framework seems to be very unfortunate due to not so comfortable work with object-relational mapping. Rewriting code base of web application e.g. into Ruby on Rails with retaining machine learning part in Python language would be more optimal because of better sustainability of the application.

A Obsah přiloženého CD/DVD

doc/

Text práce ve formátu PDF, vytvořený s použitím závazného stylu KI PřF UP v Olomouci pro závěrečné práce, včetně všech příloh, a všechny soubory potřebné pro bezproblémové vygenerování PDF dokumentu textu (v ZIP archivu), tj. zdrojový text textu, vložené obrázky, apod.

src/

Kompletní zdrojové texty webové aplikace CAPTCHABREAKER se všemi potřebnými (příp. převzatými) knihovnami. Dostupné také z <https://github.com/arthurwozniak/CaptchaBreaker>.

U veškerých cizích převzatých materiálů obsažených na CD/DVD jejich zahrnutí dovolují podmínky pro jejich šíření nebo přiložený souhlas držitele copyrightu. Pro všechny použité (a citované) materiály, u kterých toto není splněno a nejsou tak obsaženy na CD/DVD, je uveden jejich zdroj (např. webová adresa) v bibliografii nebo textu práce nebo v souboru `readme.txt`.

Literatura

- [1] WIKIPEDIA. *CAPTCHA* — *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. 2019. Dostupný také z: [⟨https://cs.wikipedia.org/wiki/CAPTCHA⟩](https://cs.wikipedia.org/wiki/CAPTCHA).
- [2] TECHCRUCH. *reCAPTCHA: Using Captchas To Digitize Books* / *TechCruch*. 2019. Dostupný také z: [⟨https://techcrunch.com/2007/09/16/recaptcha-using-captchas-to-digitize-books/⟩](https://techcrunch.com/2007/09/16/recaptcha-using-captchas-to-digitize-books/).
- [3] TULEY, Rob. *TextCaptcha: textual CAPTCHA challenges*. 2019. Dostupný také z: [⟨http://textcaptcha.com/⟩](http://textcaptcha.com/).
- [4] AK1T4. *Bypassing Captcha Like a Boss*. 2019. Dostupný také z: [⟨https://medium.com/bugbountywriteup/bypassing-captcha-like-a-boss-d0edcc3a1c1⟩](https://medium.com/bugbountywriteup/bypassing-captcha-like-a-boss-d0edcc3a1c1).
- [5] BURSZTEIN, Elie; AIGRAIN, Jonathan; MOSCICKI, Angelika; MITCHELL, John C. The End is Nigh: Generic Solving of Text-based CAPTCHAs. In. *WOOT'14 Proceedings of the 8th USENIX conference on Offensive Technologies*. 2014. Dostupný také z: [⟨https://www.elie.net/publication/the-end-is-nigh-generic-solving-of-text-based-captchas⟩](https://www.elie.net/publication/the-end-is-nigh-generic-solving-of-text-based-captchas).
- [6] KOPP, Martin; PISTORA, Matous; HOLENA, Martin. How to Mimic Humans, Guide for Computers. In. *ITAT*. 2016.